

Eesti Vabariik
Harju maakond

LÄÄNE-HARJU VALLAVOLIKOGU
HARIDUS-, KULTUURI- JA SPORDIKOMISJONI JA SOTSIAALKOMISJONI
ÜHISKOOSOLEK

KOOSOLEKU PROTOKOLL

Paldiski

22.06.2020 nr 5

Algus kell 14.05, lõpp kell 14.28

Koosoleku juhatas: Haridus-, kultuuri ja spordikomisjoni esimees Aleksei Šatov

Protokollis: Janika Roosileht

Istungist võtsid osa haridus-, kultuuri- ja spordikomisjoni liikmed: Jüri Alter, Eduard Hmeljov, Kristi Lambing, Mati Vetevool.

Puudusid: Jaan Alver, Hannes Kasemaa. Käti Teär-Riisaar, Viktoria Visbek

Sotsiaalkomisjoni liikmed: komisjoni esimees Olga Kugal, komisjoni aseesimees Elena Villmann ja komisjoni liikmed: Eda Arusoo, Svetlana Kivistik, Anu Leeduks, Ants Kiviselg

Puudusid: Janika Molejus, Viktoria Visbek.

Istungile kutsutud: vallavanem Jaanus Saat, abivallavanem Hestia Rindla (saabus kell 14.24), finantsjuht Riina Karm ja pearaamatupidaja Lauri Orgse (osavõtjate nimekiri lisatud protokollile).

OTSUSTATI: poolthäälte enamusega (poolt 5 haridus-, kultuuri- ja spordikomisjoni liiget, poolt 6 sotsiaalkomisjoni liiget) kinnitada alljärgnev päevakord:

PÄEVAKORD:

1. Lääne-Harju valla 2019. aasta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne

Ettekandja: abivallavanem Hestia Rindla

2. Lääne-Harju Vallavolikogu 30.10.2018 määruse nr 21 „Lääne-Harju valla arengukava 2019-2030 kinnitamine“ muutmise, II lugemine ja kinnitamine

Ettekandja: vallavanem Jaanus Saat

3. Loa andmine riigihanke läbiviimiseks (audiitorteenus) Lääne-Harju Vallavolikogu 17.12.2019 määruse nr 31 "Koolieelse eralasteasutuse ja lapsehoiuteenuse toetamise kord" muutmise, I lugemine

Ettekandja: vallavanem Jaanus Saat

4. Informatsioon ja kohalalgatatud küsimused

1. Lääne-Harju valla 2019. aasta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne

Pearaamatupidaja Lauri Orgse andis ülevaate Lääne-Harju valla 2019. aasta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruandest.

Toimus arutelu.

OTSUSTATI:

1.1 esitada eelnõu „Lääne-Harju valla 2019. aasta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne“ vallavolikogule.

2. Lääne-Harju Vallavolikogu 30.10.2018 määruse nr 21 „Lääne-Harju valla arengukava 2019-2030 kinnitamine“ muutmine

Kuulati vallavanem Jaanus Saati ettekannet: on tulnud 2 muudatusettepanekut. Jaan Alver tegi ettepaneku muuta p-i 1.6 sõnastust selliselt, et loetelu välja ei tooda (jääb „korrastamine“) ning lisandub „supluskoht“. Teine muudatus puudutab Vasalemma seltsimaja renoveerimist.

Toimus arutelu.

OTSUSTATI:

2.1 esitada eelnõu „Lääne-Harju Vallavolikogu 30.10.2018 määruse nr 21 „Lääne-Harju valla arengukava 2019-2030 kinnitamine“ muutmine“ vallavolikogule kinnitamiseks.

3. Lääne-Harju Vallavolikogu 17.12.2019 määruse nr 31 "Koolieelse eralasteasutuse ja lapsehoiuteenuse toetamise kord" muutmine

Kuulati vallavanem Jaanus Saati ettekannet: Lääne-Harju Vallavolikogu võttis 17.12.2019 vastu määruse nr 31 „Koolieelse eralasteasutuse ja lapsehoiuteenuse toetamise kord“. Määruse eesmärk oli reguleerida koolieelse eralasteasutuse ja lapsehoiuteenuse toetamise korda Lääne-Harju vallas ja selleks eelarves ettenähtud vahendite arvelt koolieelses munitsipaallasteasutuses mittekäiva 1,5 kuni 7 aastase lapsehoiuteenuse või eralasteasutuse teenuse osalise rahastamise tingimusi, taotlemist, aruandlust ja järelevalvet.

Määruse osas algatas õiguskantsler kodaniku avalduse alusel järelevalve. Järelevalve algseks ajendiks oli Lääne-Harju Vallavalitsuse soov sõlmida ümber eelpool nimetatud määruses lähtuvalt teenuslepingud, mille aluseks oli endises Keila vallas kehtinud lapsehoiuteenuse rahastamise kord. Õiguskantsler leidis, et Lääne-Harju Vallavolikogu 17.12.2019 määruse nr 31 „Koolieelse eralasteasutuse ja lapsehoiuteenuse toetamise kord“ § 3 lõike 1 punktid 2 ja 3 on vastuolus põhiseadusega. Samuti juhtis tähelepanu, et eelpool nimetatud kord peaks sisaldama ka selgemat sõnastust ja arusaadavust, millistel asjaoludel vald toetab lapsehoiuteenust vabatahtlikult ja millistel asjaoludel täites koolieelse lasteasutuse seaduse § 10 lõikest 1 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 45² lõikest 1 tulenevat kohustust.

2. Sisu ja võrdlev analüüs

Paragrahviga 1 Lääne-Harju Vallavolikogu 17.12.2019 määruse nr 31 „Koolieelse eralasteasutuse ja lapsehoiuteenuse toetamise kord“ (RT IV, 04.03.2020, 13 <https://www.riigiteataja.ee/akt/404032020013>) järgmised muudatused:

1) Punkt 1 muudab määruse preambulat -

Määruse preambulasse lisatakse viide lisaks olemasolevale sotsiaalhoolekande seaduse viitele viide § 14 lõikele 1. Kuna oma määruses selgitame täpsemalt lapsehoiuteenuse rahastamise aluseid, siis on see vajalik. Õiguskantsler leidis, et vaatamata asjaolule kui vald on kohustatud täitma koolieelse lasteasutuse seaduse § 10 lõikest 1 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 45² lõikest 1 tulenevat kohustust ehk kui vallal puudub võimalus tagada vanemale koolieelse lasteasutuse (lasteaias) teenus kõigis lapse elukoha järgsetes teeninduspiirkonna munitsipaallasteasutustes, siis seadusest tulenebki kohustus tagada lapsevanema õigused teenusele samadel alustel, kui munitsipaallasteasutuses, on vajalik see sätestada ka omavalitsuse õigusaktis. Õiguskantsler leidis, et

„lapsehoiuteenus on üks SHS-s sätestatud kohaliku omavalitsuse kohustuslikest teenustest. Ehkki SHS-s sätestatud ulatuses kohalduvad KELS sätted, tuleb ülejäänud osas kohaldada mh SHS sätteid. SHS § 14 lg 1 järgi kehtestavad linnad ja vallad sotsiaalhoolekandeabi andmise korra, mis peab sisaldama vähemalt sotsiaalteenuste ja -toetuste kirjeldust ja rahastamist ning nende taotlemise tingimusi ja korda. Pole keelatud sätestada lapsehoiuteenuse saamise korda ühes õigusaktis lasteaiateenust reguleeriva(te) õigusakti(de)ga, ent sellisel juhul peab olema selgelt aru saada, et selles aktis (neis aktides) on lisaks lasteaiateenusele reguleeritud lapsehoiuteenust. Nüüsi on lapsehoiuteenuse regulatsiooni puudumine vastuolus SHS § 14 lg-ga 1 ning vastuolu tõttu seadusega ka PS §-ga 3 ja § 154 lg-ga 1“ (tekstis rõhutatud seletuskirja autori poolne).

2) Punkt 2 näeb ette § 1 täiendamist lõikega 4 - „(4) Käesolev kord ei reguleeri riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahastamist.“ Riigi rahastatava lapsehoiuteenuse tagamine toimub vallas Lääne-Harju Vallavolikogu 27.12.2018 määruse nr 36 Sotsiaalhoolekandelise abi andmise kord Lääne-Harju vallas“ alusel. Samuti on riigi rahastatava lapsehoiuteenuse tagamine suunatud raske ja sügava puudega 0–17-aastastele lastele. Sellise lapsehoiuteenuse tagamine ei ole 17.12.2019 määruse nr 31 „Koolieelse eralasteasutuse ja lapsehoiuteenuse toetamise kord“ eesmärk. Määruse muudatusettepanek sisaldab küll võimalust, et määruse järgi saab rahastada juhtumit, kus laps arsti või muu pädeva isiku otsuse kohaselt vajab erivajadusest tulenevalt õpi- ja kasvukeskkonda ja seda ei ole vastavalt esitatud dokumentidele ei ole valla munitsipaallasteaias võimalik tagada. Pigem on siinkohal tegemist erijuhtumiga, mis ei ole käsitletav riigi rahastatava lapsehoiuteenusega, kuid laps ei saa ka kasutada tavalasteaeda.

3) Punktiga 3 sõnastatakse tervikuna ümber senine määruse § 3. Nagu juba eelpool nimetatud juhtis õiguskantsler tähelepanu § 3 lõike 1 punkte 2 ja 3 põhiseadusvastasusele. Põhiseadusvastased sätted nõudsid rahastamise tingimusena, et vanem ei saa vanemahüvitist ja mõlemad vanemad töötavad või on hõivatud tööga võrdsustatud tegevusega. Kuigi nn lapsevanema vabatahtliku toetamise puhul ei saa lugeda neid sätteid põhiseadusvastasteks, siis vaatamata sellele on asjakohane need sätted toetuse maksmise tingimustest kaotada. Samas oli mõistlik samasse määruse paragrahvi sätestada täpsed alused, millal valla eelarvest teenust rahastatakse. Kogu paragrahvi ülesehituse struktuuri muutumisel on asjakohane muuta paragrahvi tervikuna, sest siis on tagatud ka parem selgus.

Paragrahvi lõikes 1 on kirjeldatud juhtumid kui valla eelarvest teenust rahastatakse:

Punkt 1 – on tänasel hetkel enamus toetuse maksmise juhtumeid just sellest tingimusest lähtuvad, kus vanema avalduses nimetatud eelistatud munitsipaallasteaias soovitud ajaks lapsele lasteaia kohta ei ole ja vanem on loobunud talle pakutud alternatiivsetest, kuid lapse elukoha järgsete teeninduspiirkonna munitsipaallasteaia kohtadest. Lääne-Harju valla munitsipaallasteaedade teeninduspiirkond on kogu valla haldusterritoorium. Vallas on 10 munitsipaallasteaeda kus on ca 80 vaba lasteaia kohta. Vallavalitsusel puudub vajadus teenuse sisseostmiseks. Täna kontekstis on valla poolt pakutav teenus pigem pakutav lisatoetus ja vallas elavate lapsevanematele paindlike võimaluste pakkumine. Koolieelse lasteasutuse seadus ei sätesta, kui kaua võib kuluda aega kodust lasteaeda jõudmiseks. Teisalt on koolieelse lasteasutuse teenuse üks eesmärke töö ja pereelu ühitamine. Paindlikkus lasteaia valimisel võib olla positiivne näiteks juhul, kui vanem soovib lapsele kohta mitte kodule, vaid nt töökohale või vanavanema elukohale lähimas lasteaias. Just nimetatud asjaolude tõttu ei ole päris õiglane, kui näiteks vald pakub Keila-Joa alevikus elavale lapsevanemale lasteaia kohta Risti Kooli lasteaias lugeda formaalselt täidetuks koolieelse lasteasutuse seaduse § 10 lõikes 1 sätestatud omavalitsuse kohustus ning arvata lapsevanem välja eelistatud munitsipaallasteaia järjekorrast. Kuna siiski on vanemale võimaldatud teeninduspiirkonna lasteaia koht ja vanem on loobunud talle pakutud alternatiivsetest võimalusest on vanemale tagatud toetus lapsehoiuteenuse või eralasteaia näol. Käesoleva aasta mai-juuni jooksul vanematele tehtud munitsipaallasteaia kohapakkumistel on siiski

püütud igati arvestada, et pakutav kohta oleks võimalikult sobiv ja kodulähedane. Selle punkti puhul on tegemist nn vabatahtliku toetusega.

Punktid 2 ja 3 – reguleerivad juhtumeid, kus vald on kohustatud täitma koolieelse lasteasutuse seaduse § 10 lõikest 1 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 45² lõikest 1 tulenevat kohustust. Nimetatud juhtumite rahastamisel on vallal kohustus tagada vanemale teenuse osutamine vähemalt samadel tingimustel, kui see on valla munitsipaallasteaias ehk vanema osalustasu ei tohi ületada hetkel munitsipaallasteaedades kehtestatud 65 eurot kuus ja tasuta toitlustamise (1,80 euro ulatuses).

Lõige 2 on samane, v.a sõnastuste täpsustused, kehtiva vallavolikogu 17.12.2019 määruse nr 31 § 3 lõike 1 punktidega 1, 3, 5, 6, 7 ja 8. Välja on jäetud juba mitmeid kordi nimetatud põhiseadusvastased nõuded ehk nõuded, et vanem ei saa vanemahüvitist ja mõlemad vanemad töötavad või on hõivatud tööga võrdsustatud tegevusega.

Lõikes 3 on oluliselt täpsustatud teenuse lõppemist. Seni kehtinud sõnastust „*Toetust makstakse alates teenuse osutamise alguskuupäevast kuni teenuse osutamise lõppemiseni*“ täpsustatakse, kus teenus lõpetakse üldjuhul lapse kandmisel koolieelse lasteasutuse või üldhariduskooli nimekirja, aga ka kui laps on registreeritud valla munitsipaallasteaia järjekorda kohataotlejana nimekirjas ja koha pakkumisel lapsele vanema avalduses näidatud eelistatud munitsipaallasteaias vanem loobub pakutavat kohast. Teine alus on lisatud selleks, et oleks üheselt selge, kui vanem loobub soovitud munitsipaallasteaia kohast, siis kaob tal ka alus lapsehoiuteenuse saamiseks. Kindlasti võib olla olukordi, kus vanem on vahetanud elukohta ja enne esitatud avaldus eelistatud lasteaeda ei ole enam kohane. Sellised juhtumid on pigem üksikud erandid ja on võimalik igati lahendada.

Lõikes 4 on oluliselt täpsustatud senist sõnastust „*Õigust toetusele ei teki teenust vajaval lapsel, kelle vanem osutab teenust oma kodus*“. Säte on selleks, et vältida olukorda, kus lapsevanem tagab oma lapsele lapsehoiuteenuse füüsilisest isikust ettevõtjana peresiseselt. Erandina on olukord, kus laps vajab arsti või muu pädeva isiku otsuse kohaselt erivajadusest tulenevalt õpi- ja kasvukeskkonda, mida vastavalt esitatud dokumentidele ei ole valla munitsipaallasteaias võimalik tagada tingimusel, et vallavalitsus ei ole seda taganud ühegi teise alternatiiviga.

4) Punktiga 4 sõnastatakse tervikuna ümber senine määruse § 4. Nagu ka paragrahvi 3 puhul oli mõistlik kogu paragrahvi ülesehituse struktuuri muutumise tõttu muuta paragrahvi tervikuna, et tagada parem selgus.

Lõige 1 selgitab lahti toetuse määrad. Nn vabatahtliku toetuse puhul ehk kui vald on teinud lapsevanemale alternatiivse munitsipaallasteaia koha pakkumise, kuid vanem on sellest loobunud, siis on toetuse suuruseks kuni 100% Lääne-Harju Vallavalitsuse poolt kinnitatud Lääne-Harju valla munitsipaallasteaedade keskmisest maksumusest ühe lapse kohta kuus, millest on maha arvatud Lääne-Harju Vallavolikogu poolt kinnitatud vanema poolt kaetav osa. 2020 aastal on selleks 400 eurot kuus, millest arvatakse maha 65 eurot. Seega on toetuse maksimaalmääraks 335 eurot kuus. Maksimaalmäär on rakendatav, kui laps kasutab lapsehoiuteenust 5-1 täispäeval nädalas. Sellise vabatahtliku toetuse maksmisel ei arvestata koolieelse lasteasutuse seadusest tulenevat nõuet, et vanema poolt kaetava osa suurus ei ületaks 20 protsenti Vabariigi Valitsuse kehtestatud palga alammäärast (KELS § 27 lõige 3).

Lõike 1 punkt 2 sätestab juhtumid, kui vald tagab teenuse osutamise vähemalt samadel tingimustel, kui see on valla munitsipaallasteaias. Nendeks on kui esinevad eelpool nimetatud § 3 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud asjaolud, milleks on - *laps vajab arsti või muu pädeva isiku otsuse kohaselt erivajadusest tulenevalt õpi- ja kasvukeskkonda, mida vastavalt esitatud dokumentidele ei ole valla munitsipaallasteaias võimalik tagada*, aga samuti kui vallal puudub võimalus tagada vanemale koolieelse lasteasutuse (lasteaia) teenust kõigis lapse elukoha järgsetes teeninduspiirkonna munitsipaallasteaedades ehk vald on kohustatud täitma läbi sisse ostetava teenuse oma seadusjärgset kohustust.

Lõige 2 täpsustab proportsionaalset toetuse arvestust, millest oli lõike 1 kirjelduses juba nimetatud.

Lõige 3 on võrreldes senise kehtiva määruse regulatsiooniga uus lisatoetuse võimalus. Teatavasti on Lääne-Harju Vallavolikogu 27.12.2018 määrusega nr 39 „Toidukulu katmise kord Lääne-Harju valla koolieelsetes lasteasutustes“ vähemalt osaliselt munitsipaallasteasutustes tagatud vanematele toidukulu kompenseerimine valla eelarve kaudu. Koolieelse lasteasutuse seaduse § 27 lõike 2 alusel katab üldjuhul lapse toidukulu lasteasutuses vanem. Lapse toidukulu päevamaksumuse otsustab hoolekogu ja kinnitab direktor. Valla eelarve kaudu kaetakse hetkel munitsipaallasteaedade laste toidukulu summas 1,80 eurot päevas. Kuigi nn vabatahtliku lapsehoiuteenuse katmisel ei pea vald tagama samasugust teenuse toetust, kui munitsipaallasteaias, antud juhul toidukulu hüvitamine, oleks siiski asjakohane, kui vallavalitsusel oleks selline toetuse pakkumise õigus ja võimalus olemas. Selline toidukulu katmise kohustus on vallal, kui lapsehoiuteenuse eest toimub tasumine koolieelse lasteasutuse seaduse § 10 lõikest 1 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 45² lõikest 1 tuleneva kohustuse täitmisel.

5) Punkt 5 muudab § 6 lõiget 2 – kehtiv sõnastus sätestab „*Teenuse toetus makstakse teenuse osutajale arvete alusel iga kalendrikuu eest vastavalt eelmise kalendrikuu tegelikule teenuse mahule*“. Sõnastus on tekitanud mitmeid arusaamatusi just juhtudel, kui laps ajutiselt lapsehoiuteenust ei kasuta. Uues sõnastuses on täpsustatud toetuse maksmise tingimused lapsehoiuteenuse ajutisel mittekasutamisel. Sõnastus annab selged piirjooned ja kindlust kõigile lepingu osapooltele. On loomulik, et haiguse korral laps lapsehoiust ei käi. Kui ei ole tegemist just erijuhtumiga, siis üldjuhul ei kesta tavahaigused (nt kergemad külmetushaigused) üle kahe nädala s.t üle 10 tööpäeva. Selle aja jooksul on tagatud teenuse osutajale ka valla poolt tasutav toetus ning päevapõhist eriarvestus teha ei ole vajalik. Pikemate ajutiste lapsehoiuteenuse mittekasutamisel rakenduvad juba väiksemad toetuse määrad. Järjest üle 20 tööpäeva ehk ca ühe kuu lapsehoiuteenuse mittekasutamisel siiski leping peatub ja toetust ei arvestata. Kirjeldatud säte on rakendatava vaid nn vabatahtliku toetuse korral.

6) Punktiga 6 täiendatakse § 9 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Paragrahvi 2 lõikes 3 nimetatud teenuse osutaja, vanema ja vallavalitsuse vahel sõlmitud kolmepoolsed kirjalikud lepingud, mis on sõlmitud enne 1. juulit 2020, kehtivad kuni neis sätestatud tähtaja lõpuni, arvestades käesolevas määruses sätestatut.“ – sellega tagatakse, et kõik senised kolmepoolsed lepingud kehtivad edasi, kuid rakendatakse nende osas muudatustest tulenevaid sätteid.

O. Kugal: äkki tuleks kinnitada lastehoiu piirkonnad?

K. Lambing: võib-olla sobib lapsevanemale just teine piirkond.

A. Kiviselg: kui palju nimetatud lastehoiust kohti on?

J. Saat: 25

A. Šatov tegi ettepaneku eelnõud põhjalikult lugeda ja ettepanekud komisjoni esimehele esitada.

Toimus arutelu.

OTSUSTATI:

3.1 esitada eelnõu „Lääne-Harju Vallavolikogu 17.12.2019 määruse nr 31 "Koolieelse eralasteasutuse ja lapsehoiuteenuse toetamise kord" muutmise“ vallavolikogule I lugemisele.

4. Informatsioon ja kohalalgatatud küsimused

Sotsiaalkomisjoni esimees teavitas, et järgmine sotsiaalkomisjoni koosolek toimub 21.07.2020.

Haridus-, kultuuri- ja spordikomisjoni esimees Aleksei Šatov teavitas, et järgmine haridus-, kultuuri- ja spordikomisjoni koosolek toimub 20.07.2020 kell 16.00 Vasalemma seltsimajas ning kuulutas koosoleku lõppenuks.

Aleksei Šatov

(allkirjastatud digitaalselt)

Haridus-, kultuuri- ja spordikomisjoni esimees

Olga Kugal

(allkirjastatud digitaalselt)

Sotsiaalkomisjoni esimees